

SLOVENE

Štev. 91. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod čez dvoriko nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v petek, 22. aprila 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnštvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
Vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petimetra (dolžina
72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondveta
20 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona šte. 188.

Jasni se.

Dunaj, 21. aprila.

Jasni se! Tako si danes šepetajo na ušesa razni poslanci, ki se srečujejo na hodnikih nenavadno tihe zbornice. Ali vleče sapa od juga ali severa, tega ne pove petelin na strehi. Le tajni in skrivnostni razgovori voditeljev na levi in desni, katerim parlamentarne skrbi režejo globoke brazde na resnih licih, so znamenje, da se sprevrže politično vreme. Ker pa je bilo to vreme doslej že dlje časa burno in viharo, soparno in duhomorno, torej je sklep gotov: jasni se. To ugaane tudi mož, ki na temnem hodniku svoje utrujene ude premeče po mehki blazini.

Istina je, da iščejo češki poslanci častnega izhoda iz obstrukcije in da je večina nemških poslancev pripravljena graditi obstrukciji zlat most. Nesoglasje je le še gledé vprašanja, kje in kako naj se gradi ta most. Kakor sem že včeraj naglašal, bi češki poslanci takoj ustavili obstrukcijo, ko bi le sedanja vlada odstopila. To pa je sedaj iz navedenih vzrokov izključeno, torej treba iskati druge poti.

Kakor se čuje, nasvetujejo poljski poslanci, naj pride takoj na dnevni red prememba zborničnega poslovnika. O tem predlogu so imeli včeraj zastopniki poljskega in češkega kluba daljše posvetovanje. Večina v češkem klubu se je že sprijaznila s tem predlogom. Ako obvelja, bil bi to prvi korak preko mrtve točke, pri kateri je obtičala zbornica. Na to so tudi v prvi vrsti merila posredovanja poljskih poslancev, češ: ako se voz enkrat premakne z mesta, potem je treba skrbeti, da se nenadoma ne ustavi.

Med razpravo o poslovniku bi posredovali dalje sukali nit do premirja.

Tudi nemške stranke se resno bavijo s tem vprašanjem. Načelniki štirih združenih nemških strank so včeraj priporočali svojim

klubom to taktiko, ki edina more ublažiti nasprotja ter omogočiti vsaj začetek parlamentarnega dela. So pa mnogi med Nemci, katerim je že ta koncesija za obstrukcijo prevelika. Zato zahtevajo, naj ima zbornica vsak dan dve seji. V prvi seji naj je na dnevnem redu državni proračun in druga že pripravljena poročila, v večerni seji naj se razpravlja o novem poslovniku. Češki poslanci včeraj še niso bili zadovoljni s tem predlogom in so zahtevali, da mora poslovnik priti na vrsto pred proračunom kot prva točka dnevnega reda. Iz tega je razvidno, da se premirje utegne posrečiti.

Ta račun bi se končno ujemal, ko bi ga odobrili tudi Vsenemci, socialni demokratje in češki radikali. Dr. Baxa, Choc in tovariši preté, da hočejo tudi sami nadaljevati obstrukcijo. Sami pač ne opravijo ničesa, ker jih je premalo, a pomoč utegnejo dobiti od Vsenemcev in socialnih demokratov, ki se protivijo vsaki premembi poslovnika. Po določbah sedanjega poslovnika more namreč tirati obstrukcijo in ovirati razprave vsaka najmanjša stranka, dočim bi novi poslovnik manjšim strankam zvezal roke. Ker Vsenemci in socialni demokratje štejejo nad 20 mož, morejo sami z nujnimi predlogi prirediti obstrukcijo.

Jutri popoldne zbornica voli delegacijo. Kakor vse kaže, bode delegacija izvoljena; mogoče, da bode nekaj hrupa, ki pa je včasih potreben za — gluha ušesa.

Velika stavka železničarjev.

Stavka še vedno traja. Včeraj so se vrsila celo popoldne pogajanja, a zaključka še ni. Pred vsem je morala vlada izpustiti aretirane železničarje in dovoliti ahod, ki se pa ni vršil, ker so stavkujoči sklenili, da shoda toliko časa ne bo, dokler se vsa zadeva ne reši. Vlada ne bo mogla postopati tako strogo, kakor je zagrozila.

Bivši državni tajnik poslanec Vörös, ki

posreduje za vlado, je predlagal, naj se zahtevne železničarjev v posebni spomenici izroče vladi. Spomenica je bila spisana tekomoči in jo poslanca Vörös in Vasziny izročita vladi, ki jo mora izročiti finančni komisiji parlamenta, ki naj potem od vlade predloži načrt v zboljšanje stanja železničarjev izpopolni s točkami iz spomenice. Za toliko časa, da komisija sklene svoje delo, naj se o vladni predlogi ne razpravlja v parlamentu in dokler poseben shod železničarjev ne odobri nove predloge komisije in stavkujočega odbora. Dalje vlada obljubuje popolno amnestijo, ustanovitev deželne zveze železničarjev, ustanovitev službene pragmatike in nekaj poboljškov pri plačah, ki se izplačajo meseca maja. Kakor se vidi, je vlada že precej voljna.

Železničarji pa s tem niso zadovoljni. Odbor stavkujočih je dobil iz raznih krajev brzojavke, naj se ne uda prej, dokler niso izpolnjene vse točke spomenice od l. 1901. in spomenice meseca marca t. l. Poleg tega zahtevajo, da so tekom 24 ur odpušteni vsi uradniki, ki so v ogrski centralni direkciji drž. železnice, zahtevajo, da se odpusti one, ki so kakorkoli vladi dajali napačne informacije in da se odpusti tudi predsednika ravnateljstva in ravnatelja ogrskih drž. železnice. Vörös je zapustil zborovalni prostor odbora stavkujočih, a je skoro prišel zopet nazaj. Vse zahteve stavkujočih so zabeležene sedaj v spomenici, v kateri se posebno odločno tudi zahteva, da ne sme nihče, ki se je stavke udeležil, biti kaznovan, ali kakorkoli preteriran in da se morajo takoj izvršiti nekatera avanziranja, ki so zaostala in takojšnjo zboljšanje plač. Vse te zahteve se morajo izvršiti tekom 24 ur. Železničarji nastopijo službo šele po izvršitvi teh zahtev. Da se bodo te koncesije tudi dalje izvrševale, zahtevajo stavkujoči od vlade, da jim dá pismo zavezo.

To je torej podlaga za nadaljna pogajanja. Iz Budimpešte se poroča, da so se uradniki vodstva na levem bregu Donave ogrskih drž. železnice pridružili štrajku. Vladi presneto malo pomaga, da na par progah z vso silo vzdržuje mal osebni promet, dočim stavka z vso silo vpliva na narodno gospodarstvo in vsled izostajanja tovornih vlakov na življenjske razmere ne samo na Ogrskem, ampak tudi na Avstrijskem.

O stavki smo danes dobili še naslednja poročila:

Budimpešta, 21. aprila. Vlada je ukrenila vse priprave, da bi mogla začasno otvoriti vsaj osebni promet. V ta namen zavaruje vsako progo za vojaškimi vlaki. Vojaški vlak se ustavi na vsaki postaji, in odposlani naduradniki so prepričajo, ako so dotični postajni uradniki res navzoči. V tem slučaju se takoj zaprisežejo. Ako uradnikov ni na postaji, jih poslani uradniki takoj nadomestijo. Jutri zjutraj pride železniški in telegrafski polk v Budimpešto, ki bo nadomestil strojevodje in konduktarje. Poklicani so tudi rezervisti v službo. Strajkujoči telegrafisti se nadomestijo z držav. brzojavnimi uradniki.

Budimpešta, 21. aprila. O vožnji stavkujočih v Budimpešti poročajo listi razne podrobnosti. Stavkujoči so vstopali v vlake brez voznih pooblastil in se vozili v Budimpešto kljub prepovedi vlade. Pri Dugaresku je neki čuvaj na progi ustavil brzovlak. „Kaj je?“ vprašal je strojevodja. „Nič,“ odgovoril je čuvaj, „hočem se le peljati v Budimpešto.“ Ko je to izgovoril, vstopil je v vlak in se mirno odpeljal dalje.

Budimpešta, 21. apr. Tu je silno pomanjkanje mleka, a cena mesa je bila včeraj celo nekoliko nižja, ker je mnogo živine namenjene za izvoz na kolodvorih v Budimpešti zaostalo in je bila v Budimpešti ceneno prodana. Seve se bo tudi meso podražilo v par dneh, ako ne bo dovoza. Mlekarska centrala v Budimpešti izjavlja, da bo mleko, kolikor ga bo možno dobiti, najprej oddajala bolnišnicam in javnim zavodom, potem šele zasebnikom.

Reka, 21. aprila. Noč je pretekla, ne da bi se kalil mir. Skoda, ki jo ima Reka, je precej znatna. V resnem prekopu pripravljene ladje niso mogle ven, ker je bil železniški most zaprt, in ni bilo uradnika, ki bi ga odprl. Dva parnika sta morala oditi, ne da bi bila naložena. Potniki niso mogli vožnje nadaljevati.

Budimpešta, 21. aprila. Poštno ravnateljstvo je odredilo, da v vseh krajih, kjer je železniški promet zastal, naj posluje pošta s pomočjo vozov.

Budimpešta, 21. aprila. Včeraj zaprti in danes izpušteni uradniki se pritožujejo, kako grdo so ravnali z njimi v zaporih. Na policiji so 185 ljudi skupaj stla-

LISTEK.

Bombardiranje Port Arturja dne 24. marca.

Iz poročila očitca Jurija Jelca posnamemo sledeče podatke o bombardiranju Port Arturja dne 24. marca:

Ko sem se s svojim polkovnim tovarišem poročnikom Mamontovim že pripravljaj, da grem spat, pretresel je ozračje strel iz topa, od katerega so žalostno zažvenketala vsa okna. Takoj je počilo še drugič, tretjič.

Vsi smo pograbilili orožje in tekli iz hiše in bilo je pravo čudo, da nas o popolni temi niso pogazili konji kozakov, kajti v Port Arturju zdaj ponoči ne gori nobena luč, ampak vse je zavito v črno temo. Tudi okna ne smejo biti razsvetljena. Pogledali smo na morje, in tam sme razločevali črne črte naših oklopnih, katere so se v noči zdele, kakor čudne pošasti. Iz baterij na Zlati gori se je zasvetil zdaj pa zdaj dimnat plamen, ki je pretrgal zlatotkane niti svetlobnih žarkov, katere so metali naši električni projektorji na morje, iskajoč tam ja-

ponskih ladij. Kar je en projektor s svojo lučjo zadel ob veliko japonsko ladjo, in kot bi trenil so vsi drugi projektorji na to točko vrgli svojo bliščečo luč. V daljavi med Zlato in Tigrovo goro so se pokazale majhne črne pege: to so bile japonske torpedovke. Baterije so streljale vedno hitreje, granate so padale v morje in se razletavale, strašno treskajoč. Kakor bi čarovnik kazal svoja čuda, so se v nočni temi tuintam hipoma razsule cele kaskade plamenov in isker. Ni nam bile mogoče oči obrniti od te krasne titanske, bliskajoče se umetne razsvetljave.

A to ni trajalo dolgo. Japonske torpedovke so druga za drugo izginile, topovi so utihnili in zopet je zavladala smrtna tišina. Samo projektorji so vedno mehko božali valovje s svojimi svetlobnimi svetlobnimi trakovi, kateri so se drobili v majhne lučice na vršičkih vspenjajočih se valov.

Sli smo v restavracijo Saratov, kjer smo našli družbo častnikov, ki so pili mirno svoje pivo ali vino. Vai so govorili o tem, kaj neki zopet nameravajo Japonci: Ali samo rekognoscirajo, ali hočejo zopet bombardirati trdnjavo. Večina je bila uverjena, da

nameravajo bombardirati, in nestrpno smo čakali, kaj pride.

Cez eno uro zopet trči strel, in od gora se čuje dolgi odmev, kakor bi tudi gore, obkrožujoče Port Artur, hotele zmerjati Japonce, zakaj jih bude iz sna. Kot bi trenil, so zagrmeli vsi topovi. Pol ure so vzdrževale japonske torpedovke ogenj, in na to zopet izginile.

Zdaj bo mir, smo si mislili. V temi smo tavalili domov, izpodtikajoč se nad kamenjem in sređajoč številne vojaške straže. Legli smo v postelje in kmalu sem trdno zaspal.

Kar me zbudi tak grozen ropot, da sem mislil, cela hiša se je podrla. Planil sem pokonci, a hiša je bila še cela, a v bližini se je morala razpočiti dvanajstcolnata japonska kroglija. Kakšna je taka kroglija, si lahko mislite, če je dolga poldrugi aršin (to je čez en meter) in debela pol aršina (35 $\frac{1}{2}$ cm.) in nabita z melenitom, kateri raztrga obdajajoče ga jeklo na sto in sto koscev, ki se razleže na vse strani po 380 sežnjem daleč. (En ruski seženj je dva metra in 133 centimetrov.)

Pogledal sem na uro: Bilo je že 9. in

20 minut zjutraj in solnce je svetlo sijalo in prodiralo skozi nezavešena okna. Moj tovariš se je oblekel pred menoj in takoj skočil na ulico. Hitel sem za njim v prištanišče. Tu so begali na vse strani vojaki, Kitajci, gospe, sipaji v rdečih turbanih, ki so ostali še v Port Arturju izza zadnje kitajske vojske, uradniki in sluga.

V zraku je pa tuintam zagromelo od zapaljenih strel in iz morja so se dvigali stebri črnega dima, iz katerega so žvižgajoč letele kroglice, kakor bi si godle na poti. Padale so v vodo in visoko je pluskala voda pod njimi.

Naši mornarji so vlekli sidra iz morja, in naše ladje so se druga za drugo odpravljale sovražniku nasproti. »Retvizan« in »Cesarjevič« sta ostala na svojih mestih, a ni sta praznovala. Obrnila sta visoko v zrak svoje težke topove in sta čez goro Lactesha, za katero so stale japonske oklopnice, streljale svoje strašne kroglice, ki so zavite z oblaki rumenega dima, letele iz topov. Skozi grmenje topov pa je zvenela glasna pesem: »Bože, carja hrani!« Tudi naš »Petropavlovsk« se je zgibal in plul v bojno črto. Ker nisem našel tovariša, sem hitel na

čili na dvoriščih in jih potem posamezne odpeljali k zaslišanju. Potem so jih zaprli v neko klet, kjer so ostali pozno do večera, ne da bi dobili kaj jedi ali pijače. Uradnikom je bilo dovoljeno, da so si kupili kruha pri pekih v jetišnici. Ker pa so hoteli po njih obvestiti svoje tovariše na prostem o svoji usodi, so jim to zabranili. Ob 9. uri zvečer so bili izpuščeni. Se slabše so ravnali z uradniki, ki so bili zaprti v odgonski hiši. Bilo jih je 443, ki tudi do 4. ure popoldne niso nič zavili; potem so si na svoje stroške kupili kruha in kave. Ob večerih zvečer so jih izpustili, ker na policiji ni bilo niti prostora, niti živeža za toliko ljudi.

Budimpešta, 21. aprila. Škoda, ki so jo imele ogrske državne železnice prvih 24 ur štrajka, je precej znatna. Dohodki so znašali okrog 3 do 4 mil. kron manj. Ta škoda pa še naraste vsled številnih sodnih tožb, ker železnica ni mogla sprejetega blaga ob določenem roku ekspeditirati. Tudi poštni promet ima znatno škodo.

Budimpešta, 21. aprila. Danes ob 2. uri popoldne je iz zahodnega kolodvora odšel redni brzovlak proti Marcheggju. Stroj je vodil nadinženir Haller.

Budimpešta, 21. aprila. Na zahtevo ravnateljstva drž. železnice je sto uradnikov stopilo v službo. Ti so omogočili, da so danes trije vlaki odšli proti Dunaju. Proga stražijo vojaki.

Breslava, 21. aprila. Železniško ravnateljstvo v Sleziji je ustavilo direktno izdajo vozniških kart na Ogrsko. Odpošiljatve blaga na Ogrsko se ne sprejemajo.

Budimpešta, 21. apr. Ob 8. uri zjutraj je odšel proti Pradealu vojaški vlak, ki je na vseh postajah izločil močne vojaške patrulje za varstvo tirov. Na večjih postajah so opravljali vojaki nočno službo.

Budimpešta, 21. aprila. Brzovjavke, ki so v teku noči došle iz raznih postaj, kjer sta se ustavila oba proti Bruoku in Marcheggju odposlana vlaka, poročajo, da se je prometnemu vodstvu posredilo, na teh postajah zopet nadaljevati promet. Na vseh teh postajah razen na eni so uradniki na zahtevo nastopili službo. Na eni postaji so se trije uradniki ustavili nastopiti službo in so bili takoj odpušteni.

Budimpešta, 21. aprila. Strajkujoče oboje je še včeraj oviralo brzovjavno zvezo centrale s posameznimi postajami. Zunanje poštne pošiljatve so popolnoma izostale. Na vseh poštah uradnih je gradivo silno nakopičilo in bo trajalo več dni, predno bo vse odposlano.

Sopronj, 21. aprila. 110 mož in častnikov železniškega in brzovjavnega polka se je peljalo tu mimo po južni železnici proti Budimpešti.

Zagreb, 21. aprila. Včeraj so dobili ključavničarji v delavnicah državne železnice poziv, naj nastopijo na mesto strojevodij, kar pa niso hoteli storiti. — Ker se jim je radi tega grozilo, prišli so tudi stavkati. Opoludne so zapustili še ostali delavci delo.

Budimpešta, 22. aprila. Trgovski minister Hieronymi se je obrnil brzovjavno na drž. vojnega ministra, naj mu dopiše eden železniški in brzovjavni polk. Vojni minister je to dovolil in polk je prišel včeraj popoldne v Budimpešto. Železniški in brzovjavni polk ima sedaj do 90 popolnoma izurjenih strojevodij.

Budimpešta, 22. aprila. Tukajšnje vojaštvo stoji pripravljeno, da posreduje, ako bo potreba. Vojaštvo je moralo že tekom zadnjih dveh dni čisto prihiteti policiji na pomoč.

Budimpešta, 22. aprila. Izvratni dirkalni konji, vredni več ko pol milijona kron, so zaostali neke na železnici. Odpošiljatelji še sedaj ne vedo, kje so konji ostali in kako se jih hrani.

Budimpešta, 22. aprila. Pri Biczke je skočil raz tir vojaški vlak z lovci in pionirji. Ista usoda je zadela vojaški vlak pri Marhegu. Predsedstvo stavarkega odbora zahteva, naj se odpusti ravnateljski predsednik Ludwig in prometni šef Marx. Službene brzovjavke, s katerimi so hotela razna vodstva sadušiti stavko, so voditelji stavarkega odbora prikrili. Sefom, ki so opominjali uradnike in uslužbence, naj ne pozabijo na svojo službeno dolžnost, so ti odgovorili: »Mi pripoznamo le naše stavarkeško predsedstvo, drugega nobenega!«

Budimpešta, 22. aprila. Mestna preskrbovalna komisija je izdala razne naredbe. Z mesom je mesto za nekoliko časa preskrbljeno, kajti v dvoranah živinskega semnja stoji 2700 glav živine. Vsa živila so se podražila za 25 odstotkov. Prodajalci živil so sklenili, ako bo štrajk še dolgo trajal, podražiti še bolj živila. Kar je bilo živil na potu, leže sedaj na raznih postajah ter se brčkone pokvarijo. Oblasti glavnega mesta so pozvale kmete bližnjih vasij, naj pripeljejo svoje blago na voze v glavno mesto. Na kolodvorih je prišlo do raznih burnih prizorov. Nekateri bogatini si kar ne morejo misliti, da bi se ne odpeljali naprej.

Budimpešta, 22. aprila. Iz dežele prihajajo vznemirljiva poročila, zlasti iz Szolnoka. Tam je med štrajkujočimi izbruhnila revolta. Nadelnik postaje jih je hotel pregovoriti, da bi zopet vstopili v službo, a ti so mu v odgovor začeli s kamenjem napadati kolodvor. Odposlan je bil v Szolnok bataljon pionirjev. Vlak, ki je peljal vojaške, pa je skočil iz tira, in je moral biti zato odposlan drug vlak. Odšla je tudi stotinja infanterije v Szolnok. Proga je baje pretrgana.

Budimpešta, 22. aprila. Preskrbovanje glavnega mesta z živili je zelo zavirano, dočim poštni promet večinoma miruje. Se celo na Dunaju je raditega položaj zelo kritičen. Pozno ponoči je došlo poročilo, da se je cela stvar obrnila na bolje in bo morda stavka kmalu končana. Vlada je namreč dovolila, da se stavarjujočim ugodijo v njih glavnih zahtevah. Neki iz vladnih in stavarških zastopnikov sestavljeni odbor se bo posvetoval o reguliranju plač.

Budimpešta, 22. apr. Stavkarji so se včeraj zbrali v neki restavraciji, kjer je bilo prisotnih do 8000 železničarjev. Prisotni voditelji so se nato posvetovali ter sklenili bojkotirati dva dosedanja voditelja, ker ju dolže, da sta izdala namere stavkujočih. Iz pokrajine dohajajoči železničarji se nastanjujejo pri tukajšnjih tovariših. Iz raznih krajev se poroča, da so železničarji streljali na vozeče vlake, ne da bi napravili kaj škode.

Budimpešta, 22. aprila. Ko je izbruhnil štrajk, bil je ravno tedenski semenj. Mnogo semnarjev ne more sedaj domov in ker so mnogi tudi denar že porabili, so v jako bednem položaju.

Dunaj, 22. aprila. Posledica stavke je tudi ta, da je menjavanje vojaštva na Ogrskem zelo ovirano. Valed nekega pred malo dnevi izdanega razglasa bi morali biti 23. aprila odpušteni rezervisti in nadomestniki. Ako bo pa stavka še kaj časa trajala, bodo morali ti še ostati pri svojih polkih, ker se ne bodo mogli odpeljati v svojo domovino. Onih, ki bi se tako ne mogli vrniti v domovino, je okoli 25.000 mož. Vojni minister je že vprašal drž. vojno ministertvo, kaj naj v tem slučaju stori.

Dunaj, 22. aprila. Listi poročajo, da je Dunaj za 8 dni založen z mesom.

Zagreb, 22. aprila. »Agramer Tagblatt« poroča, da je trgovski minister zapovedal vodstvom državnih brzovjavnih zavodov, da ne smejo odpošiljati stavke se tičočih brzovjavk.

Zagreb, 22. aprila. Iz Karlovca se je brzovjavljalo, da je med ondnotnimi železniškimi delavci, ki so bili v štrajku, že nastal glad. — Včeraj se je v Zagrebu vsled štrajka železničarjev že čutilo pomanjkanje mleka in mesa.

Požun, 22. aprila. Posledica stavke so na Ogrskem zelo občutne. Na tukajšnjem kolodvoru se je moralo 20.000 litrov mleka in 150 metrskih stotov telečjega mesa prodati za zelo nizko ceno. Tudi stoji tu do 100 voz perutnine in pitane živine, za katere se nihče ne briga in ki trpi lakoto.

Neutra, 22. apr. Brzovjavne žice med Szomorfa in Komjatom so prerezane. Orožniške patrulje stražijo po celem komitatu brzovjavne naprave.

Berolin, 22. apr. V klavnici se delajo razne priprave, ker so izostali ogrski prešiči. Tudi v osrednji tržnici ni bilo viditi ogrske zelenjave.

Rusko-japonska vojska.

Vladivostok

Imenujejo Kitajci še dandanes Kaistanvai. Nekdaj se je zval Vladivostok Port May. Stari angleški in ameriški mornarji ga sovejo še dandanes s tem imenom. Ruska beseda Vladivostok znači: Gospodar vzhoda. Da je temu tako, nam je priča tudi sedanja rusko-japonska vojna. Vladivostok in Port Artur bi izlasti hoteli Japonci dobiti v svoje roke. Vladivostok ni samo pomorska trdnjava, ampak je tudi znamenito trgovsko mesto. Računa se, da v to pristanišče prihaja poprek na leto 200 parnikov z 200.000 tonelami, nešteti sem razne jadrenave in Kitajske »džonke« kratke plovnice. Iz tega sledi, da je trgovina v Vladivostoku zelo živahna. Velika trgovina in obrt ste iz ključno v ruskih rokah, Kitajci in Mandžurci se bavijo največ z malim obrtom in malo trgovino.

Skrydlov.

Pariz, 21. marca. Skrydlov je izjavil v zasebnem pogovoru, da bo poizkusil vse, da se združita portartursko in vladivostsko brodovje. Ko bi se Japoncem posredilo, da prej izkrcajo svoje vojaštvo, ne škodi nič, ker Kuropatkin si želi boja. Moji tovariši — pravi Skrydlov — so vsi mladi ljudje, kateri ne potrebujejo slavnostnega kontreadmirala. Nadelnik mojega generalnega štaba je mali Stečenko, navaden fregatni kapitan. Moj bojni načrt pa je: Dal se bom voditi od Boga in od okolnosti.

Poročilo iz Petrograda.

Petrograd, 21. marca. Po vsem Ruskem obžalujejo izgubo Makarova. 19. t. m. je prišel njegov naslednik Skrydlov v Petrograd, kjer ga je ljudstvo navdušeno sprejelo. V ladjedelnih delajo z največjo hitrostjo. Čuti se pa zelo, da manjka pomorskih častnikov. Štirje mornariški zdravniki v Port Arturu so zblazneli vsled neprestane razburjenosti. Osebe, ki prihajajo iz Vladivostoka, pripovedujejo, da se japonske granate, ki so priletele v mesto, niso razletele. Reitzensteinovo brodovje je bilo v začetku vojske v slabem stanju. Stiri križarice in 14 torpedovk ni bilo zmožnih za boj.

Car na bojišču.

Petrograd, 21. aprila. Prometni minister ni odpotoval radi težko pri prevozu čet, ampak, da pripravi carju pot na bojišče.

Socialisti na Japonskem.

London, 21. aprila. Na Japonskem protestirajo socialistični listi javno proti vojski, kot zločinu proti človeštvu.

Japonska vest o prvem napadu.

Berolin, 21. apr. »Voss. Ztg.« poroča iz Jokohame: Prvi napad na Port Artur je povzročilo sledeče: Neki japonski paznik je našel kabel med Port Arturjem in Vladivostokom, ga prerezal ter zvezal na obeh koncih in tako vjel vse ruske brzovjavke. Tako smo zvedeli, da hoče portartursko brodovje 13. februarja napasti japonsko pomorsko postajo Sašo in da se bo 8. febr. v Port Arturu vršila poslovilna slavnost, katere se udeležijo večina častnikov. Zato smo napadli 8. svečana Port Artur. To poročilo tudi potrjujejo tedanje vesti o poškodovanju kabelna med Port Arturjem in Vladivostokom.

Na morju.

London, 20. aprila. Iz Čifu poroča »Standard«: V nedeljo ponoči se je slišalo silno streljanje s topovi, videla se je luč reflektorjev. Videli so večje število japonskih ladij na poti proti Port Arturu.

Na suhem.

London, 21. aprila. V Čimulpu so mnenja, da bodo Rusi prodrli v Korejo. Na desni strani reke Jalu se Rusi živahno gibljejo. Rusi se neprestano utrjujejo in njihova moč pri Lionjanu je že silna. Tudi imajo ugodnejše stališče, zato se smatra, da si bodo lahko prisilili dohod preko Jalu. »Daily Telegraph« pravi, da so Rusi mej Kulienhengom in Antungom napravili na raznih točkah utrdb. Ruske predstraže stoje pri Koshandu in na nekem otoku na reki Jalu.

Vsak dan so manjši boji med sovražnimi prednjimi stražami. Rusi imajo na desnem bregu reke Jalu 50.000 mož.

Petrograd, 21. aprila. Ob Jalu vse mirno. Japonske čete so se zopet pomnožile ter se koncentrirale pri Vidžu in proti severu ob Jalu. Japonske ladje je bilo videti 50 km od obale v zalivu Čintajva in Seuden.

Petrograd, 20. marca. V vojaških krogih se govori, da je napredovanje Japoncev v Andžu zadržano od silnih snežnih zametov in dežja. 14.000 Rusov z 32 topovi stoji na desnem bregu reke Jalu, na levem bregu pa je 17.000 Japoncev s 36 topovi. Zaradi grozne slabega vremena se ne upa nobena vojska prekoračiti reke. Na obeh straneh pričakujejo pomoči in ni izključeno, da se kmalu udarijo.

Berolin, 21. aprila. Iz Petrograda se poroča, da je ruski generalni štab pripravljen, da bodo Japonci skušali vdreti severno od Jalu v Mandžurijo.

Skozi Dardanele.

Carigrad, 21. aprila. Kakor se kaže, namerava Rusija zahtevati za črnemorske brodovje prevoz skozi Dardanele. Da ta zahteva napravi na sultana vti, prišel je ruski poslanik zahtevati, naj plača Turčija v vojski 1877. zahtevano odškodnino.

Promet na sibirski železnici.

Petrograd, 21. aprila. Prometni minister knez Hilkov trdi v svojem poročilu, da bo šlo po sibirski železnici začetkom poletja vsak dan 11 parov vlakov. Tekom poletja se število lokomotiv in drugih potrebščin toliko pomnoži, da bo šlo v jeseni lahko po 13 dvojic vlakov na dan. Na transbaikalski železnici bo proti koncu aprila že vozilo na dan devet vlakov.

Aleksij.

Petrograd, 21. aprila. Tu se govori, da hoče veliki admiral ruskega brodovja, grof in knez Aleksij, zapustiti svoje mesto. Aleksij ni zadovoljen s Skrydlovo nameravano taktiko, ker se boji, da na ta način pogine vse rusko brodovje.

Ogleduhi.

Berolin, 21. aprila. Iz Harbina se poroča »Berl. Tagl.«: Tukajšnje vojno sodišče je obsodilo enega japonskega polkovnika in enega stotnika, ker sta skušala preoblečena v Kitajce, poškodovati železnico, na smrt. Neko malo poškodbo železnice zahodno od Harbina so Rusi hitro popravili.

Ogrski državni zbor o štrajku.

Na dnevnem redu včerajšnje seje je bila razprava o železniškem štrajku. Ministriški predsednik Tisza je povedal, kaj je vlada ukrenila, da se je mogel vzdržati najnujnejši promet. Vlada je za mirno rešitev štrajka in je pripravljena ugoditi glavnim zahtevam štrajkujočih; te so: da se noben udeleženik štrajka ne kaznuje, in da vlada dovoli železničarjem shod, da se dogovore o predlogi glede regulacije njihovih plač. Posl. Po.

Zlato goro, odkoder se je videlo morako bojišče, kakor bi ležalo na dlani.

Jutro je bilo toplo in nebo golubnje jasno, sonce pa je grelo, kakor v Petrogradu junija meseca. Prijazni poveljnik 13. baterije, R. F. Zajc, me je pustil na vrh, in tu se je pred mojimi očmi razgrnila krasna panorama.

Pred mano se je razgrinjala neskončna morska ravan, ki se je v daljavi dotikala s sinjim nebom. Na horizontu pa je stalo v matematično natančnih razdaljah deset japonskih križaric.

»Kako daleč so?« sem vprašal.

»Kakih dvanajst do petnajst vrst«, odgovoril poveljnik Zajc. »Odkar smo jim dne 9. februarja poškodovali trinajst ladij z našimi strelji, se več ne upajo bližje k našim baterijam. Zato izkušajo izvabiti naše brodovje vun. Naše ladje jih pa hočejo privabiti bližje, da bi jih objeli naši topovi. Makakom pa to nikakor neče biti všeč.«

Rusi namreč imenujejo Japonce — makako.

Pod goro se prihajale vun druga za drugo naše oklopnice. Vse je pa prehitel »Novik«, kateri je prišel že v pregovor za-

radi svoje izredne drznosti. Japonci so začeli močno streljati, a k sreči so padale njihove kroglice v morje, preden so dosegle naše ladje.

»Morda pride danes do odločilne bitke«, rekel je poveljnik Zajc. »A preden se postavi v bojno črto, imamo še dovolj časa, da popijemo steklenico čaja.«

Sli smo doli v majhno, ozko džumnato, kjer je sedelo pri čaju nekaj častnikov. Izpili smo čaj, in strelji iz topov so nam delali godbo. Sli smo na vrh. Ta hip pa prileti blizo mime nas japonska kroglica. Kakor s težkim udarcem je presekala zrak. Vsi smo čutili hudi zračni pritisk, in čez nekaj sekund smo slišali, kako se je razletela spodaj v zalivu ob ladjedelnici. Pozneje se je pokazalo, da ni nikogar ubila.

Medtem se je naše brodovje uvrstilo in šlo nad sovražnika. Japonske ladje so se pa začele počasi umikati. Naši za njimi. Kar pa se prikaže od strani iz Golubinjega zaliva druga za drugo šest japonskih oklopnice, ki hočejo naše prijeti od strani. Ene pa se je komaj premikala. Iz »Retvizana« izstreljena kroglica je udarila naravnost na krov, in takoj je izbruhnil na njej požar. To je

preplašilo druge, in takoj so se obrnile nazaj proti Golubinjemu zalivu. Naše ladje so se pa takoj tudi obrnile proti njim. A Japonci so šli takoj v stranski smeri proti svojim križaricam, da se z njimi združijo. Streljanje je prenehalo. Kmalu so se japonske oklopnice združile s križaricami in so odplule vun na morje, izgubljaajo se druga za drugo na horizontu.

Naše izgube ta dan so bile: Ranjena dva častnika, 7 mož ubitih in 10 ranjenih. Na ladjah in v mestu ni bil ta dan nihče ranjen, dasi so Japonci na nas izpustili čez sto strelav.

Ta dan sem končal na »Noviku«. Po obedu so prinesli pisma in časnike. Poveljujoči kapitan Essen je prečital eno pismo, in lice mu je radostno zasijalo.

»Gospodje«, je zaklical častnikom, »neka dama iz Kijeva — jaz je ne poznam, tu je njena vizitka: Marija Vitaljevna Bystricka — želi vam vse najboljše in pošilja »Noviku« svete podobice, konfekte, cigarete in kijevskih konserv.«

Glasen »hura« je pozdravil ta dar in blago darovalko...

10 n y i graja postopanje vlade napram štraj-
kujočim, češ: »Tudi bajoneti morejo štraj-
kati«.

Tisza je odgovoril, da je Polonyi bil
oprezen, ker je to izrekel pod zaščito imu-
nitete. Polonyi je čeprav indirektno, pozival
vojaštvo k upor, kar je bilo perfidno. —
Na levič je nastal velik hrup, in predsednik
je moral sejo prekinuti. Ko se je čez pol ure
zopet začela, je Tisza izjavil, da so bili are-
tirani železničarji zopet izpuščeni na slobodo.
Posl. Kook je popisoval stanje železničarjev;
nastal je silen vrišč, ko je hotel zopet Tisza
govoriti. Seja je bila slednjič zaključena.

Niša vojna mornarica.

Dunaj. Potrebščina vojne mornarice
za l. 1905 je proračunana skoraj v istem
obsegu kakor za leto, in le v raznih iz-
datkih je zaznamovanih milijon kron več,
kar pa odgovarja normalnemu razvoju. Pro-
računani so redni izdatki na okroglih 40
milijonov kron, izredni stroški 11,200.000
kron, skupni izdatki bi torej znašali 51,200.000
kron. Grade se tri nove vojne ladje in kri-
zarica »Sv. Jurij«, a stroški zanje so v pro-
računih iz prejšnjih let. Zvišanje mornarične
potrebščine za milijon kron je potrebno
vsled pomnoženega mornariškega osebja, ki
je potrebno za posadke novih velikih voj-
nih ladij.

Iz brzobjav.

Dunaj. Poljski klub je sklenil izklju-
čiti poslanca Vlk.

Dunaj. Včeraj je bil na čast angleš-
kega prestolonaslednika in prestolonasled-
nice gala-obed. Cesar je napil gostu, ki se
je zahvalil. Potem se je angleški prestolo-
naslednik odpravil z nadvojvodo Franom
Ferdinandom na lov.

Budimpešta. 20. t. m. je imela
neodvisna stranka posvetovanje, na katerem
se je med drugimi tudi obravnavalo o zvi-
šanju civilne liste. Sklenilo se je tozadevni
predlog ne obstruirati, pač pa razviti daljšo
debato.

Berno. Novoimenovani olomuški škof
dr. Bauer je dobil od papeževe nuncija-
ture na Dunaju vabilo, naj pride prihodnje
dni na Dunaj h kanonični informaciji.

Belgrad. Ker se še niso odstranili
zarotniki z dvora, se ruski poslanik ni di-
rektno peljal v Belgrad, ampak ostane nekaj
dni na Dunaju. Gubastovu bo došel
na Dunaj poročat o položaju Muravjeva.
Ta se bo najprej predstavljal v zasebni avdi-
jenci kralju ter nato takoj odpotoval v Petro-
grad, da dobi nadaljna naročila.

Pariz. Obč. svet v Cannesu je sklenil
iz sodniške dvorane od vlade odstranjeni
križ obesiti v mestni posvetovalnici, pod njim
pa napraviti napis: »Ta križ je bil odstranjen
iz tukajšnje dvorane na povelje justičnega
ministre Vale in ministrskega predsednika
Combesa«.

Štajerske novice.

š Ljutomer. Birmovanje v Ljutomer-
ski dekaniji se bo vršilo od 26. junija do
3. julija. Začetek bo pri Sv. Antonu, sklep
pri Sv. Petru. — Pri včerajšnjih občinskih
volitvah je v 1. in 2. razredu zmagala nem-
ška stranka.

š Morilec. V Gornjih Žerjavcih je za-
klal kočarski sin Haas od Sv. Jurija v Slov.
gor. kočarja Rokavca. Morilec se je sam
javil sodišču.

š Katol. slov. izobraževalno dru-
štvo v Studencih pri Mariboru imelo
bode slovesnost blagoslovljenja
zastave v cerkvi sv. Jožefa v ne-
deljo po Binkoštih, 29. maja.

š Mrtvega so našli 14. t. m. na cesti
v Šratovcih 65 let starega viničarja Simona
Nedoka. Zadela ga je srčna kap.

Koroške novice.

k Knezoškof dr. Kahn se je v torek
vrnil iz Ruma v Celovec.

k Iz Žabnice. V dopisu iz Žabnice z
dne 13. aprila 1904. se je vrinila pomota v
besedi »uradnik«. Resnici na ljubo izjav-
ljamo, da to ni bil naš železniški uradnik,
oziroma naš g. načelnik, ker on tisti dan niti
službe ni imel.

k Učitelj samomorilec. Pri Podrav-
ljah so potegnili iz vode truplo onega uč-
telja, ki je meseca januarja skočil pri Ka-
merdah v Dravo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. aprila.

Nečuveni terorizem na dunajskem
vseučilišču. Rektor univerze je objavil
oklic na dijaštvo, s katerim je nam Sloven-
cem vzela takorekoč vse pravice, katere smo
do sedaj uživali vsaj v teoriji. Dunajska uni-
verza je s tem proklamirana za samo nem-
ško univerzo in vsak kdor se vpiše, pravi
rektor, se mora zavezati, da bode
vedno varoval nemški značaj
dunajske univerze. Slovenci smo s tem po-

stali gostje v lastni državi. Treba je, da po-
vzdigne vsa Slovenija svoj glas proti tej ne-
čuveni krivici, ki se nam je zgodila. Slovan-
sko dijaštvo je vsled strogega, tiranskega
določila rektorjevega, da bode vsakdo, kdor
bi si upal demonstrativno nastopiti proti
temu, relegiran iz vse avstrijskih
vseučilišč, v takem položaju, da si
sploh ne vé pomagati. Težko pa, da bi ostalo
mirno. Čas je torej, da se zopet povzdigne
glas za slov. univerzo po vseh krajih naše
domovine, prireajo naj se shodi, občinski
zastopi naj se iznova obrnejo s peticijami
za ustanovitev slov. visokih šol! Kaj ne bi
Nemci vse storili, ako bi se njim prigodila
taka krivica! Kot en mož bi se oglašili po
celi državi in ne bi odnehali, dokler ne iz-
silijo izpremembe. Zato pa pozivljemo vsa
slovensko javnost, da se oglasi
in zahteva pravičnost in ena-
kopravnost tudi za nas!

Iz tovarne na Savi pri Jesenicah
se nam piše: Skoraj bo preteklo osem dni,
odkar so morali delavci javorniške tovarne
ustaviti delo zaradi neznoznega pritiska od
nadzornikov, zaradi preteče nevarnosti ta-
lesne poškodbe, večina pa zaradi slabe plače.
Kljub temu centralni direktor gospod Karol
Luckmann stoji še vedno junaško pri svojem
starem geslu: »Čoklje nosite, pa žgance
jejte!« in ostaja še vedno pri tisti zlobni
besedi: »Rajše umreti, kakor delavcem pri-
merno plačo zvišati«. To so nazori tega go-
spoda. Mi valjavci ali valcerji naj bi čokle
nosili, ki zvečer še drvelje komaj privlečemo
domu, in žgance naj bi jedli, ko nam dosti-
krat še juha ne dšči. Na vse to bi pa člo-
vek še pojedel, kar bi bilo, če bi le časa
imel, saj dostikrat še vode ni časa piti.
Zato smo mi delavci začeli postajati pozorni
in resnega mišljenja. Ako direktorja kmalu
ne ustreže skromnim zahtevam delavcev ja-
vorniške tovarne, smo mi prisiljeni enako
nastopiti. To naznanjamo tem potom onim,
katerih se tiče.

Delavci savške tovarne.

Stavka na Javorniku traja še. De-
lavstvo ni volje pričeti z delom, ako se ne
ugodi njegovim opravičenim zahtevam. Oklic
ravnateljstva je bil brezuspešen, ker ni te-
meljil na stališču pravičnosti napram de-
lavstvu.

Politične stranke na Hrvaškem.

Zagreb, 22. aprila: Poslanec dr. Haram-
bašić je v principu že sprejeto mesto glav-
nega urednika pri novem katoliš-
kem dnevniku odklonil, ravnotako za-
nika v »Obzorju«, da misli pri listu sodelo-
vati. — V tukajšnjih političnih krogih se
govori, da misli posl. dr. B. Vinković
na ustanovitev nove stranke. Gre se menda
za oživotvorenje nekdanje frakcije Domo-
vinašev.

— Avtomobilni promet na želez-
nicah na Kranjskem. Kakor čujemo, se
je železniško ministarstvo izreklo proti uvedbi
avtomobilnega prometa na gorenjski in do-
lenjski železnici in sicer iz prometno tehnič-
nega stališča. V zadevi upeljuje avtomobilnih
voženj na progi Ljubljana-Kamnik
je pa ministarstvo uvedlo pogajanja.

— Poročila se je v Pulju gdč. Gi-
zela Hočevnar z uradnikom g. Fra-
nom Visenjakom. — Istočasno se je
zaročila gdč. Antica Hočevnar z g.
Janko Gregorcem iz Buzeta.

— Slikar izginil. Dne 1. t. m. prišel
je v Opatijo obiskat svoje stariše 23letni
slikar Bela Schubert iz Budapešte. Drugo
jutro po prihodu se je odslovil iz stano-
vanja svojih starišev v hotelu »BelleVue«,
oblečen le za silo in se ni več vrnil. Naj-
brže se mu je zmešalo. Poizvedbe so baje
dognale, da je Bela Schubert odšel proti
Kranjskej. Kdor mu pride na sled, dobi 1000
kron nagrade. Navedenec je srednje ve-
likosti, krepke postave in je zelo kratko-
viden.

— Z Vipavskega. Iz Planine na Vi-
pavskem se nam piše: Po izredno lepih gor-
skih dnevih divja že drugi dan silna burja.
Danes nekoliko ponehuje, zato se nam pa
dež ponuja. Bog nas čuvaj mraza! Vse je
zeleno in v cvetju. Posebno nas skrbi trta.
Za nekaj let imamo pištel pridelek.

— Pobegnil je 38letni prisiljenec An-
ton Muruc od dela pri Košani.

— Lovska sreča. Nadvojvoda Josip
Ferdinand je v lovskem revirju gosp. Per-
lesa v Zireh ustrelil tri divje peteline.

— Vodovod v Kamniku. Mestna
občina v Kamniku namerava priklopiti svo-
jemu vodovodu neki studenec v Godišu, ob-
čina Mekinje, nakar bo razširila vodovod v
predmestja pod mostom, novi trg in Za-
puše.

— V Savi utonila. Dne 19. t. mes.
je padla v Kranju v Savo perica Helena
Mrhar. Trupla še niso dobili.

— Bora v Trstu je bila predvčeraj-
šnjim taks, kakršne ni bilo celo zimo. Po
zimi je imela najhitrejšo hitrost 98 kilom. v
uri, sedaj pa 106.

— Slovenske novice iz Amerike.
V Carbonhill, Ill., ponesrečil je pri razstre-
ljevanju premoga rojak Fran Novak iz pre-
danske fars na Dolenjskem. Star je bil 58
let ter zapušča soprogo in pet otrok. —
Dne 25. marca ponesrečil je v Chandler-
rudniku rojak Jan. Rus. Padel je v jamo,
60 čevljev globoko, ter si zlomil nogo in
zadobil še druge poškodbe. Odnesli so ga v
bolnišnico. — V Masillon, O., je umrl rojak
Fran Lavrič za pljučnico. Pokojnik je bil
dome iz Dolenjske polja. — Umrla je v
New Yorku dne 23. marca t. l. po dolgi
bolezni Ana Kolenc. Pokojnica je bila ro-
jena v Mokronogu na Dolenjskem in stara
30 let.

— Iz Železnikov, 18. aprila. (Po-
greb veteranca Fr. Demšarja.) N-š kraj
sicer nima svojega lastnega orga-
niziranega veteranskega društva, ker občina
šteje ta čas le malo čez tisoč duš. A da pa
šteje primeroma lepo število veterancev, ki
se zavedajo svojega nekdanjega sarsko-
vojaškega stanu, to se je pokazalo danes, ko
se je vršil pogreb in pokop umrlega vete-
ranca in patentiranega invalida Franca Dem-
šarja. Pokojnik je bil leta 1859 pri Solfe-
rinu na Laškem ranjen in prišel vsled tega
v francosko vjetništvo. Po ozdravljenju in
sklenjenem miru se je povrnil domov, kjer
je od takrat tudi živel; kajti za težka dela
vsled svoje rane ni bil več zmožen. Pod
vodstvom našega vrliga gospoda Fr. Koš-
melja, ki je bil leta 1878. v Bosni tudi ra-
njen ter bil kot častniški namestnik odliko-
van s srebrno kolajno I. vrste, se je zbralo
k pogrebu še 11 veterancev, ki so vsi od-
likovani z bojno kolajno, eden pa še, Vrh-
nec Andrej, s srebrno II. vrste, katero si je
priuščil v moraki bitti pri Visu (Lissa) leta
1866. Pri pogrebu so prevzeli veteranci na-
slednja opravila: eden jo nosil križ, naki-
den z veliko črno tanko, štirje so nosili
mrtveca, eden je nosil na blazini bojno ko-
lajno umrlega, ob njem so štirje svetili, vsi
pa šli v vojaškem redu pred č. gosp. žup-
nikom, ki je vodil pogreb. Po zagrebu in
po opravljeni cerkveni molitvi je imel ob-
grob gospod župan primeren ogovor do
svojih tovarišev veterancev in navzočega ob-
činstva, katerega se je bilo zbralo — pohvale
vredno — v prav velikem, nenavadnem šte-
vilu. — Po pogrebu so sklenili veteranci,
da hočejo odsej vsakega umrlega umrlega
sobojevnika spremiti z enako častjo k grobu.
Prav tako! Je posnemanja vredno tudi za
druge, zlasti večje kraje! —k.

Ljubljanske novice.

Dražje meso S 1. majem bodo zopet
zvišali vsi ljubljanski mesarji ceno mesa.
Prodajali bodo goveje meso v treh vrstah po
60, 70 in 80 krajc. kg. Mesarji pravijo, da
je vzrok višjim cenam velik izvoz živine.

Za ustanovitev umetniške galerije v
Ljubljani priobčuje daljše članke tukajšnji
uradni list.

Izlet pevskega društva »Slavec« v ne-
deljo, dne 24. t. m., ne bode v Delnice,
ampak v Šmartno ob Savi k »Dol-
ničarju« in sicer čez Martinovo cesto.
Zbirališče ob pol 3. uri pri »Topolavcu« na
Martinovi cesti. Gostje dobro došli.

Na Vestfalsko se je odpeljalo včeraj
20 delavcev.

Iz Amerike. Včeraj došlo je iz Amerike
v Ljubljano 10 oseb.

Dva dečka pobegnili. Včeraj smo po-
ročali, da sta Franc Petrovič, postopač,
14 let star in Emil Pirh, 13 let stari šolski
učenec pobegnili neznano kam. Emil
Pirh je 13 let star, črnih oči, črnih las, po-
dolgačnega temnega obraza, ušesa ima ve-
lika in proč stoječa, suknjič rujav, hlače
črne, klobuk rujav. Na čelu ima brazgotino
od padca.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur«
opozarja svoje člane in prijatelje društva na
nadaljevanje predavanja g. dr. Konrada Vo-
dušek-a o konkurzi, ki se vrši jutri ob
9 uri zvečer v gostilniških prostorih »Na-
rodnega doma«. Po predavanju bo zabavni
večer društva.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Pomanjkovanje vode v Bu-
dimpešti. Iz Budimpešte se poroča, da
že od 18. t. m. ponoči primanjkuje v celem,
na levem bregu Donave ležečem, predmestju
vode, ker so vodovodne naprave
pokvarjene. Voda bo zaprta dva dni.
Pod plazom podsuti. Iz Turina po-
ročajo o tej nesreči, katero smo že omenili,
da je pri Pragelatu podsul plaz 88 delav-
cev. Doslej so dobili 20 trupel. 132 vojakov
je pri rešilnih delih. — Dva nova pla-
neta je zapazil dvorni svetnik Wolff v
Heidelbergu. — Vdovi Makarovi je
ruski car dovolil 30000 rubljev penzije. —

Trust za smodnik nameravajo na-
praviti v Ameriki. Japonci in Rusi bodo
drago plačevali smodnik. — Predil-
nica se je podrila v Melegnano. Zgra-
jena je bila preko kanala. Tisoč delavcev je
brez kruha.

Književnost in umetnost.

* Vojska na Daljnem Vzhodu.

Pod tem naslovom začne se dni izhajati v
zalogi »Dom in Sveta« obširno delo, ki bo
obsegalo natančen popis vojske in vzhodno-
azijskih razmer. Delo bo izhajalo v snopiščih
po 20 h. Te dni izide že prvi sno-
pišč s prosepom. To veliko izdanje
bo jako bogato ilustrirano s
portreti, pokrajinskimi in bojnimi slikami ter
zemljevidi.

Zarota mej Buri.

Bloemfontein. K poročilu o v
okraju Leydenburg izvršenem aretiranju
7 veleizdaje obtoženih Burov pristavlja
»Posta, da je tamkaj živo revoluci-
jonarno gibanje, katero vodijo 3 v
Veliki Namakui stanujoči bivši poveljniki.
Ti so baje ustanovili neko skrivno družbo,
po katere pravilih se vsak izdajalec kaznuje
s smrtjo. Transvalski prostovoljci se zelo
pridno oborožujejo in najemajo transportne
pripomočke. Agitacija proti Angležem je
jako razširjena.

Telefonska in brzobjavna poročila.

Stavka železničarjev na Ogrskem.

Budimpešta, 22. aprila. Da se doseže
sporazumljenje, je vedno več upanja. O
mnogih prepornih točkah se
je že doseglo soglasje. Posredo-
valec mej vlado in stavkujočimi je danes
opoldne došel v odbor stavkujočih, da na-
daljuje pogajanja.

Budimpešta, 22. aprila. (Kor. urad.)
Zjutraj se je odpeljalo od tu več vlakov s
pomočjo železniškega polka. Vodili so jih
inženirji. Mirovna pogajanja s
stavkujočimi se bližajo koncu.
Nesporazumljenje je le še radi plač spodnjih
kategorij. Pogajanja se nadaljujejo.

Budimpešta, 22. aprila. Cesarjevo po-
tovanje je radi stavke železničarjev preloženo
na 25. t. m.

Budimpešta, 22. apr. Ker višji urad-
niki sami opravljajo namestu stavkujočih
službo pri nekaterih vlakih, je mej stavku-
jočimi veliko ogorčenje proti dotičnim ose-
bam. Ko je višji kontrolor Jožef Korbuky
vodil vlak iz Szolnoka, je nekdo nanj ustrelil.
Ko je za to zvedela v Aradu njegova
stara mati, jo je zadela kap, da je bila ta-
koj mrtva.

Korneuburg, 22. aprila. Stotnji želez-
niškega polka, ki se je včeraj odpeljalo,
sledita še dva bataljona, ki sta brzobjavno
poklicana. Čuje se, da bodo poklicane v
službo rezerve železniškega polka.

Budimpešta, 22. aprila. Dopust vo-
jakov-rezervnikov je vsled štrajka sistiran.

Budimpešta, 22. aprila. Vlada name-
rava, ako bo stavka še dolgo časa trajala,
izvoz živil prepovedati.

Sopronj, 22. aprila. Radi stavke je bil
tepež mej kondukterji in vlakovodji. Nek
kondukter je bil hudo pretepen in vržen v
nek jarek.

Budimpešta, 22. aprila. Ministrski
predsednik Tisza je v drž. zboru dejal, da
bo vlada vedela ceniti vsako priupustljivost
od strani stavkujočih. Če stavka danes ne
bo končana, tedaj bo vlada storila korake,
ki bodo zadevo definitivno uredili.

Japonsko-ruska vojska.

London, 22. aprila. »Central News«
pravi, da je prišlo do prvega resnega spo-
pada pri Vidžu. Podrobnosti še ni. Iz Čifu
poročajo, da so včeraj zopet videli luč rus-
kih rektorjev iz Port Arturja in, da se je
od ene strani čulo živahno stre-
ljanje.

Petrograd, 22. aprila. (Kor. urad.)
Kuropatkin brzobjavlja carju, da so včeraj v
Harbinu ustrelili dva japonska častnika, ki
sta hotela razdreti železnico.

Tokio, 22. aprila. Listi poročajo, da se
bodo v kratkem vršili veliki boji ob reki
Jalu. V kulije preoblečeni Rusi skušajo opa-
zovati japonske postojanke. Japonci z veliko
hitrostjo grade železnico Fusan Söul in iz
Söula proti severu Koreje.

Berolin, 22. aprila. O Skrydlu se čuje, da je označil boj na morju za veliko težko nalogo. On ne bo posnemal svojega prednika, ampak se bo pridružil Kuropatki-novi direktivi. Izbral bo Vladivostok za svojo glavno luko. — Sovražnik je silen, dejal je Skrydl, a še silnejša bo ruska premoč.

Delegacijska volitev popoldne preprečena.

Dunaj, 22. aprila. Danes ob 3 uri se prično v državnem zboru volitve v delega-cijo. Slovenske obstrukcijske stranke so se domenile, da volitve ne bodo obstruirale, ker bi mogle volitev preprečiti le s silo. Češki narodni socialci in agrarci pa so se na lastno pest zmenili, da bodo volitev ob-struirali. Pričakovati je torej burne seje.

Dunaj, 22. aprila. V današnji seji drž. zbora bo poslanec Stransky interpeliral proti nasilstvu predsednika v zadnji seji.

Dunaj, 22. aprila. V jutrišnji seji bo dr. Susteršič interpeloval glede stavke na Javorniku.

Dunaj, 22. aprila. Slovenci kandidi-rajo v delegacijo dr. Susteršiča, za njegovega namestnika dr. Zitnika.

Dunaj, 22. aprila. Pri današnji izredni seji so češki narodni socialci povzročili tak kraval, da je predsednik moral sejo preki-niti za pol ure. Volitev v delega-cijo je v nevarnosti.

Stranski je predlagal poimensko glasova-nje, da je seja neveljavna. Odklonjeno z 210 proti 102 glasoma. Chce predlaga, naj bo seja redna. Odklonjeno.

Choc predlaga, naj bo seja prekinjena za 10 minut. Predsednik noče dati na gla-sovanje. Češki narodni socialci piskajo, da si poslanci maše ušesa. Hrup traja četrt ure. Tudi socialni demokratje protestirajo proti postopanju predsednika. Socialni demo-kratje naskočijo predsedstvu. Predsednik prekine sejo.

Dunaj, 22. aprila. (Kor. ur.) Ravnatelj arhiva dr. Tomaž Fellner je skočil rez četrto nadstropje svojega stanovanja na dvorišče ter obležal mrtev. Fellnerju se je zmešalo, trpel je že dolgo časa na hudi nevrasteniji.

Zagreb, 22. aprila. Iz tukajšnjih vladnih krogov se čuje, da je deželna vlada včeraj iz Budimpešte dobila telefonično po-ročilo, da so nagodbene raz-prave ostale brez uspeha. Hrvaški pododsek je od madjarskega podod-seka kot ultimatum stavljeno ponudbo glede letnega odmerjenja avtonomnih dohodkov Hrvaške v znesku 370.000 K odklonil. Ako se Madjari v zadnjem hipu ne premislijo, je razprave smatrati za prekinjene. Sicer se zagotavlja, da bi hrvaška vlada to rada vi-de-la, ker bi imela potem povod, da nastopi za financojelo samostojnost Hrvaške; vendar vlada zdaj v banovi palači na Markovem trgu vsled tega velika vznemirjenost.

Izjava.

Podpisani prekličem žaljiva očitanja, ka-tera sem rabil po seji dne 27. marca 1904 o gosp. Jakobu Mustarju, županu občine turjaške, kot neresnična.

Turjak, dne 20. aprila 1904.

Jernej Žužek,
posestnik.

715 1—1

Gostilna in kavarna

v nekem trgu

se takoj odda.

Ponudbe pod „Obrt“ na upravništvo „Laib. Zeitung“.

708 2—1

Zahvala. 707 1—1

Velečastiti p. n. svetni in redovni duhovščini, č. redovnim bratom in se-stram, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem in slavnemu občinstvu, ki so nam o priliki nenadne smrti našega ne-pozabnega iskreno ljubljenega sina, ozi-roma brata, č. gospoda

Franciška Belšak

duhovnika misijanske družbe sv. Vincen-cija Pavlj. v Ljubljani pri cerkvi Sre-a Jezusovega,

izkazali svoje gniljivo sočutje in ki so predragega pokojnika spremili na poti k zadnjemu počitku, osobito velečast. g. stol. župniku Erker Jožetu, preč. g. Jav-šovec Francišku, superiorju in vsem č. g. duhovnom, č. bratom in sestram mi-sijonske družbe sv. Vincencija Pavlj., izre-kamo najprisrčnejšo zahvalo.

P t u j, 20. aprila 1904.

Žalujoči starši in brata.

Zahvala. 716

Povodom prebriske izgube dobrega, v Bogu počivajočega brata, častitega gospoda

Karola Lapaine

župnika v pokoju,

došlo nam je toliko izrazov iskrenega sočutja, da nam ni mogoče zahvaliti se vsakemu posebej. Vsem sožal-j-nikom bodi torej s tem srčna zahvala. Posebno se zahvaljujemo prečastitemu gospodu župniku za tolažilne obiske v boleznih in vsem, ki so se udeležili pogreba.

Sv. maša za pokojnega brata se boje brala v farni cerkvi dne 26. aprila ob 8 uri.

S k o f j a L o k a, 22. aprila 1904.

Žalujoči sestra in bratje.

Dobro urejena pekarija

s stanovanjem na Brezjah pri Ma-riji Pomagaj

se takoj odda v najem izkušenemu pekovskemu mojstru.

Natančnejše pri Alojziju Fröhlich u na Brezjah, Gorenjsko. 656 3—3

Istrsko vino

lastnega pridelka: **teran, muškati** ter belo vino, dalje zajamčeno pristen tropinovec se dobi pri

Antonu Ferlanu di Georgio 376 15—14 Rovinj, Istra.

Razpošilja se na drobno in debelo.

Sprejme se takoj priden fant

za 691 2—1

mesarskega vajenca.

Naslov se izve v upravništvu tega lista.

Filialist

se išče

za svetovno trgovino s stroji.

Natančne ponudbe v slovenskem in nemškem jeziku z navedbo spričeval prejšnjih služb ter zmožnosti za kavicjo naj se pošiljajo pod naslovom „Izvrsten, za orga-nizacijo sposoben trgovec 42092“ na Annonzen-Expedition M. Dukes Nachfolger, Wien I. 700 2—1

Žrebanje že jutri!

Srečke za sobe grevnice po 1 krono

Glavni dobitek Kron **40.000** Kron

priporoča **J. C. MAYER** v Ljubljani.

Efektne dobitki se ne izplačajo v gotovini.

535 52—3

680 3—3

Samo 6 dni!

Havre - New York

Francoska prekomorska družba. Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek.

Vozne liste in pojasnila daje konc. potovalna pisarna

ED. ŠMARD

v Ljubljani, Dunajska cesta 6, blizu znane gostilne pri »Figovcu«.

Smrekov

brusilni in celulozni

les

se redno kupuje v vsaki množini.

Ponudbe naj se pošiljajo pod šifro „L. W. 1000“ na upravništvo tega lista.

Naznanilo.

717 3—1

Dne 27. aprila 1904 vršila se bode na domu gospoda **Josipa Strehar** v Ljubljani na Tržaški cesti šte. 2 potom prostovoljne sodne dražbe

a) od 9 ure popoldne naprej **sakupodaja posestva** vlož. št. 46, kat. obč. Kapucinsko predmestje, hiše št. 2 na Tržaški cesti z dvoriščem, hišice na dvorišču, gospodarskega poslopja, skladišča, hleva, dveh barak in vrta za dobo 10 let od 1. maja 1904 naprej; izključna cena znaša 1400 K, vadij znaša polovico najvišjega ponudka letne zakupnine, vadij in polovico letne zakupnine je takoj plačati;

b) od 2. ure popoldan naprej **razprodaja premičnin**, kakor: hišne oprave, gospodar-skega in mesarskega orodja itd.

Cenilni zapisnik in dražbeni pogoji se lahko v pisarni podpisanega c. kr. notarja vpregledajo.

V Ljubljani, dne 22. aprila 1904.

Dr. Karel Schmidinger,
c. kr. notar kot sodni komisar.

Panorama internacional

719 1—1

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplastični zavod I. vrste.

V soboto, dne 23. aprila 1904 zadnji razstavi dan: zanimivo potovanje po krasnem

Salzkammergut.

Od nedelje, 24., do 30. aprila Velezanimivo potovanje od Solnograda do Watzmannovega vrha.

Odprto, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. do 12. ure popoldne in od 2. do 9. ure zvečer. Šole in društva imajo znižane cene.

Krojaški salon za gospode

Ivan Magdić

Ljubljana, Stari trg šte. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših journalih iz najmodernejšega in najbolj-šega tu- in inozemskega blaga.

7292 26—14

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanj-sega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.

134 321